บทที่ 6

สรุปและเสนอแนะ

6.1 สรุป

การวิจัยในครั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ของจังหวัดเชียงใหม่โดยการเก็บข้อมูลและสุ่มตัวอย่างจากแบบสอบถามของประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ในอำเภอพร้าว อำเภอแม่ริม อำเภอแม่แตงและอำเภอสันทราย ได้พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด สามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

จากจำนวนเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ทั้งหมด 400 คน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือ เป็นเพศชาย 370 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 92.50 ส่วนเพศหญิงมีจำนวน 30 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 7.50 เนื่องจากอาชีพเกษตรกรซึ่งต้องใช้แรงงานมากเหมาะกับผู้ชายในการทำงาน

อายุของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 41-60 ปี มีจำนวน 228 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 57.00 รองลงมาจะมีอายุต่ำกว่า 40 ปี จำนวน 118 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 29.50 และส่วนน้อยจะมีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวน 54 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.50 เนื่องจากอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่ต้องอาศัยแรงงานมาก ดังนั้น ถ้าเกษตรกรมีอายุมากจะทำงานได้ลำบากหรือทำไม่ได้

ระดับรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ต่อครัวเรือนจะอยู่ในระดับน้อยกว่า 60,000 บาทต่อครัวเรือน มีจำนวน 351 ครัวเรือน หรือคิดเป็นร้อยละ 87.75 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระดับรายได้ต่อครัวเรือนน้อยมาก

ระดับการศึกษาของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ส่วนใหญ่จะจบการศึกษาระดับประถมศึกษามีจำนวน 372 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 93.00 เพราะเกษตรกรส่วนใหญ่เมื่อจบการศึกษาภาคบังคับก็จะทำงานเพื่อหาเงินเลี้ยงครอบครัว

อาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ส่วนใหญ่นอกจากจะทำอาชีพเกษตรกรรมแล้วยังต้องประกอบอาชีพอื่นเสริมด้วยเพราะผลตอบแทนทางด้านเกษตรกรรมนั้นไม่พอเพียง มีจำนวน 308 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 77.00

สถานภาพสมรสของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้ว มีจำนวน 376 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 94.00

จำนวนสมาชิกครอบครัวของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ส่วนใหญ่จะมีจำนวนสมาชิกตั้งแต่ 3 คน ขึ้นไป มีจำนวนถึง 348 ครอบครัว หรือคิดเป็นร้อยละ 87.00 เพราะภาคเกษตรกรรมมีความจำเป็นมีความจำเป็นต้องมีสมาชิกในครอบครัวช่วยกันทำงาน

ระยะเวลาที่ผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 มีประสบการณ์ในการปลูกส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์ตั้งแต่ 1-10 ปี จำนวน 349 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 86.80 เพราะถั่วเหลืองจะเป็นพืชที่ปลูกยากกว่าพืชชนิดอื่น

เหตุผลที่ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ส่วนใหญ่มีจำนวน 295 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 73.75 ซึ่งให้เหตุผลว่าให้ผลผลิตดีและมีจำนวน 89 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.25 ให้เหตุผลว่ามีราคาดีกว่าถั่วเหลืองพันธุ์อื่น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรต้องการเมล็ดพันธุ์ที่ให้ผลผลิตที่สูงกว่า

จำนวนพื้นที่ปลูกถั่วเหลืองของผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ส่วนใหญ่มีพื้นที่เพาะปลูกน้อยกว่า 10.00ไร่ มีจำนวน 377 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 94.25 เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรมีจำนวนจำกัดไม่สามารถหาพื้นที่อื่นปลูกทดแทนได้

2. ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการผลิตถั่วเหลืองของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60

พื้นที่เพาะปลูกโดยเฉลี่ยของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ของทุกอำเภอเท่ากับ 5.79 ไร่/ครอบครัว ซึ่งแสดงให้เห็นถึงข้อจำกัดของพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกร

การใช้ปัจจัยการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของปัจจัยการผลิตของแรงงาน เครื่องจักรและเมล็ดพันธุ์ ว่าเป็นปัจจัยหลักของการผลิตถั่วเหลือง

ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ของอำเภอแม่แตงมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่ำที่สุด มีค่าเท่ากับ 2,293.43 บาท/ไร่ และต้นทุนการผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 มีค่าเท่ากับ 2,362.09 บาท/ไร่

เกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ของทุกอำเภอจะมีสัดส่วนในการใช้ปัจจัยการผลิตที่คล้ายกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรของแต่ละอำเภอไม่ได้มีเทคนิคในการใช้ปัจจัยการผลิตที่แตกต่างกัน

ผลผลิตเฉลี่ยถั่วเหลืองของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ของอำเภอแม่ริมให้ผลผลิตเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 276.41 กิโลกรัม/ไร่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพื้นที่เพาะปลูกของอำเภอแม่ริมให้ผลผลิตที่ดีกว่า พื้นที่เพาะปลูกของอำเภอพร้าว อำเภอแม่แตง อำเภอสันทราย แต่เมื่อพิจารณาใน

ภาพรวมแล้ว จะเห็นได้ว่าผลผลิตเฉลี่ยถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ของจังหวัดเชียงใหม่ เท่ากับ 263.63 กิโลกรัม/ไร่

ราคาของถั่วเหลืองที่เกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ของอำเภอพร้าว ขายได้โดยเฉลี่ยเท่ากับ 15.93 บาท/กิโลกรัมซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ในพื้นที่เพาะปลูกของอำเภอพร้าวสามารถขายผลผลิตได้ดีกว่าเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ในพื้นที่เพาะปลูกของอำเภอแม่ริม อำเภอแม่แตงและอำเภอสันทราย เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกของอำเภอพร้าวเป็นพื้นที่เพาะปลูกถั่วเหลืองในฤดูฝน ซึ่งผลผลิตที่ได้นำไปทำเป็นเมล็ดพันธุ์เพื่อเพาะปลูกถั่วเหลืองในฤดูแล้งแต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมจะเห็นได้ว่าราคาถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 เฉลี่ยของจังหวัดเชียงใหม่เท่ากับ 12.44 บาท/กิโลกรัม

ผลตอบแทนเฉลี่ยของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์ชียงใหม่ 60 ในฤดูฝนของอำเภอพร้าวจะให้ผลตอบแทนโดยเฉลี่ย มีค่าเท่ากับ 4,271.64 บาท/ไร่ ซึ่งสูงกว่าผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ในฤดูแล้งของ 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่ริม อำเภอแม่แตง และอำเภอสันทราย แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ในพื้นที่ฤดูฝนให้ผลตอบแทนดีกว่าเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ในฤดูแล้ง ของ 3 อำเภอ แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วจะเห็นได้ว่าผลตอบแทนเฉลี่ยของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ในจังหวัดเชียงใหม่เท่ากับ 3,296 บาท/ไร่

ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ของ อำเภอพร้าวจะให้ผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1,891.61 บาท ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ของอำเภอพร้าวมีประสิทธิภาพในการเพาะปลูกดีกว่าอำเภอแม่แตง อำเภอแม่ริมและอำเภอสันทราย แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วจะเห็นได้ว่าผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยในการปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่เท่ากับ 934.16 บาท/ไร่

3. ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ส่วนใหญ่มีปัญหาด้านโรคและแมลง มีจำนวน 262 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 65.50 ของประชากรตัวอย่าง รองลงมาเป็นปัญหาด้านอื่น ๆ มีจำนวน 157 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 39.25 ของประชากรตัวอย่าง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่จะประสบปัญหาทางด้านโรคและแมลงนับเป็นสาเหตุหนึ่งที่เกษตรกรมีการใช้ยาฆ่าแมลงและยากำจัดโรคพืชเป็นจำนวนมากซึ่งเป็นอันตรายต่อผู้ใช้และผู้บริโภค

6.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ปลูก ถั่วเหลืองพันธุ์เชียงใหม่ 60 ของจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นการศึกษาเฉพาะ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอพร้าว อำเภอแม่ริม อำเภอแม่แตงและอำเภอสันทราย และเป็นการศึกษาในรูปแบบของการออกแบบสอบถามจากเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองโดยทำการสุ่มตัวอย่างจากพื้นที่ 4 อำเภอโดยมีการเก็บตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง พบว่าต้นทุนการผลิตของเกษตรกรอยู่ในระดับสูงและผลตอบแทนของเกษตรกรอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้นหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องควรจะส่งเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคนิคและเงินทุนแก่เกษตรกร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University